

Munich Personal RePEc Archive

**European Union Policy in favour of
Small and Medium-Sized Enterprises in
the years 2007-2013**

Wach, Krzysztof

Cracow University of Economics

2009

Online at <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/31619/>

MPRA Paper No. 31619, posted 23 Jun 2011 06:56 UTC

Krzysztof Wach

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
Katedra Przedsiębiorczości i Innowacji

Polityka Unii Europejskiej na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw na lata 2007-2013

1. Wstęp

Niemal do końca lat 70. XX wieku zarówno w teorii nauk ekonomicznych, jak i w praktyce gospodarczej widoczna była marginalizacja znaczenia małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Zmiany w postrzeganiu sektora MŚP przyniósł dopiero kryzys stagflacyjny, kiedy okazało się, że to właśnie MŚP szybciej dostosowują się do zmieniającego się otoczenia. Ostatnie ćwierćwiecze XX wieku można uznać za okres renesansu MŚP¹. Ch. Dannreuther uznał, że tworzenie się ram wspólnotowej polityki na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw przypada na lata 1982-1988². Od tego czasu kierunki polityki na rzecz przedsiębiorczości oraz małych i średnich przedsiębiorstw znaczenie ewoluowały. Na przestrzeni ostatnich dwóch dekad Wspólnota realizowała pięć wieloletnich programów na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw oraz podjęła szereg działań szczegółowych wspierających przedsiębiorczość i innowacyjność. Ze względu na aktualność tematu w literaturze brak jest jeszcze syntetycznych opracowań dotyczących okresu programowania 2007-2008. Celem artykułu jest prezentacja oraz analiza polityki Unii Europejskiej na rzecz przedsiębiorczości oraz małych i średnich przedsiębiorstw (tzw. piątego wieloletniego programu), jak również najważniejszych kierunków działań Wspólnoty na rzecz przedsiębiorczości i innowacyjności w najnowszym okresie programowania na lata 2007-2013.

2. Instytucje wspólnotowe realizujące politykę UE na rzecz MŚP

W proces tworzenia ram wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw zaangażowane są niemal wszystkie instytucje i organy Unii Europejskiej, w tym Rada Europejska jako organ naczelny, instytucje statutowe (Rada Unii Europejskiej, Komisja Europejska, Parlament Europejski), organy doradcze (Europejski Komitet Społeczno-Ekonomiczny, Komitet Regionów), Europejski Bank Inwestycyjny z Europejskim Funduszem

¹ Tło i przyczyny tych zmian zostały w sposób wyczerpujący opisane w literaturze. Szerzej zob. M. Piore, Ch. Sabel, *The Second Industrial Divide*, Basic Books, New York 1984; P. Dominiak, *Sektor MSP we współczesnej gospodarce*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2005.

² Ch. Dannreuther, *Discrete Dialogues and the Legitimation of EU SME Policy*, "Journal of European Public Policy" 1999, vol. 6, no. 3, s. 436.

Inwestycyjnym jako organ finansowy, czy Europejski Trybunał Sprawiedliwości jako organ kontrolny³. Na szczegółowe omówienie, ze względu na swoją rolę, zasługują trzy podmioty – Dyrekcja Generalna ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu, Agencja Wykonawcza ds. Konkurencyjności i Innowacji oraz Europejski Bank Inwestycyjny.

Dyrekcja Generalna ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu Komisji Europejskiej (DG Enterprise⁴ and Industry) w swojej obecnej formie powstała z dniem 1 stycznia 2000 roku. Powstała ona z połączenia trzech uprzednio funkcjonujących struktur (DG III ds. Przemysłu, DG XXIII ds. MŚP oraz Dyrektoriatu ds. Innowacji działającego w ramach DG X ds. Społeczeństwa Informacyjnego). Warto podkreślić, że już w 1989 roku Wspólnota, chcąc przygotować przedsiębiorstwa do nowych jakościowo warunków działania, związanych z funkcjonowaniem rynku wewnętrznego, podjęła decyzję o utworzeniu Dyrekcji Generalnej XXIII, zajmującej się wyłącznie działalnością na rzecz MŚP (DG XXIII Enterprise Policy, Trade, Tourism and Cooperatives). Obecnie komisarzem ds. przedsiębiorstw i przemysłu jest Günter Verheugen, który jest jednocześnie wiceprzewodniczącym KE. Główne cele funkcjonowania DG ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu na lata 2007-2013 to⁵:

- promocja strategii wzrostu i zatrudnienia w Europie,
- wzmocnianie konkurencyjności przemysłu UE,
- zwiększanie innowacyjności,
- wsparcie rozwoju MŚP,
- zarządzanie korzyściami swobody przepływu towarów dla przedsiębiorstw i obywateli,
- wzmocnianie sektora kosmicznego i poprawa bezpieczeństwa technologicznego.

Rola Dyrekcji Generalnej jest kluczowa, bowiem to ona *de facto* kształtuje wspólnotową politykę na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw. W tym zakresie przysługuje jej prawo do inicjatywy legislacyjnej. Ponadto uchwała przepisy wykonawcze do obowiązujących aktów prawnych w zakresie polityki przedsiębiorczości. Dodatkowo Komisja, w tym Dyrekcja Generalna czuwa nad stosowaniem obowiązujących przepisów i zaleceń, a także prowadzi monitoring w zakresie realizacji przez państwa członkowskie polityki na rzecz przedsiębiorczości. Bardzo ważną domeną Dyrekcji jest jej polityka informacyjna.

³ Szerzej na temat systemu instytucjonalnego UE zob.: K. Wach, *Europejski rynek pracy*, Wolters Kluwer Polska, Kraków 2007, s. 407-425.

⁴ Angielskie słowo *enterprise* w literalnym znaczeniu w brytyjskim angielskim oznacza przedsiębiorstwo oraz przedsiębiorczość, choć ostatnio w brytyjskim angielskim upowszechniło się słowo występujące wcześniej jedynie w amerykańskim angielskim *entrepreneurship* dla przedsiębiorczości. Oficjalna nazwa tej DG w języku angielskim według Służb Lingwistycznych KE to DG ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu.

⁵ European Commission – DG Enterprise and Industry, <http://ec.europa.eu/enterprise/dgs/amp.htm> (dostęp: 10.01.2009).

Agencja Wykonawcza ds. Konkurencyjności i Innowacji (Executive Agency for Competitiveness and Innovation, EACI) z siedzibą w Brukseli rozpoczęła swoją działalność w 2007 roku na skutek przekształcenia działającej od 1 stycznia 2004 roku Agencji Wykonawczej ds. Inteligentnej Energii⁶. Została zawiązana na czas oznaczony – do 31 grudnia 2015 roku (czyli dwa lata dłużej niż obecny okres programowania zgodnie z zasadą n+2 dotyczącą rozliczenia programów). Agencja jest odpowiedzialna za przeprowadzanie zadań wykonawczych w ramach zarządzania działaniami wspólnotowymi między innymi w dziedzinie przedsiębiorczości i innowacyjności, włącznie z innowacyjnością ekologiczną, a zwłaszcza kierowanie wszystkimi etapami realizacji konkretnych projektów w kontekście Programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacyjności (CIP)⁷. Obecnie Agencja EACI w imieniu Komisji Europejskiej zarządza czterema projektami:

- siecią European Enterprise Network (system wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw powstały w ramach Programu na rzecz Przedsiębiorczości i Innowacji EIP 2007-2013),
- programem „Inteligentna Energia – Program dla Europy”,
- programem „Eco-Innovation” (inicjatywa w zakresie innowacji ekologicznych realizowana w ramach CIP 2007-2017),
- drugim programem „Marco Polo”.

Agencja podlega trzem dyrekcjom generalnym Komisji Europejskiej, a mianowicie DG ds. Energii i Transportu, DG ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu oraz DG ds. Środowiska, które odpowiadają za programowanie i ocenę Agencji.

Europejski Bank Inwestycyjny jest niezależną instytucją finansującą Unii Europejskiej, której powierzono finansowanie oraz prowadzenie działań na rzecz integracji, zrównoważonego rozwoju społeczno-ekonomicznego i spójności krajów Wspólnoty. Jego zadaniem jest udzielanie na atrakcyjnych warunkach pożyczek na realizację inwestycji zgodnie z celami polityki wspólnotowej. Europejski Bank Inwestycyjny posiada większościowy udział (59,15%) w Europejskim Funduszu Inwestycyjnym⁸. Fundusz wspiera głównie rozwój małych i średnich przedsiębiorstw poprzez przyznawanie gwarancji przy zaciąganiu kredytów, głównie dla kapitału wysokiego ryzyka.

⁶ Decyzja Komisji z dnia 31 maja 2007 r. w sprawie zmiany decyzji 2004/20/WE mającej na celu przekształcenie „Agencji Wykonawczej ds. Inteligentnej Energii” w Agencję Wykonawczą ds. Konkurencyjności i Innowacyjności, Dz. Urz. UE L 140 z 01.06.2007, s. 52.

⁷ *Ibidem*, art. 4, pkt 1.

⁸ Pozostałymi udziałowcami są Komisja Europejska (30%) oraz europejskie banki i instytucje finansowe (10,85%).

3. Piąty wieloletni program dla MŚP

Unia Europejska obecnie realizuje już piąty wieloletni program wspierający przedsiębiorczość, a w szczególności małe i średnie przedsiębiorstwa. Pierwszy taki program został wprowadzony na lata 1990-1993 (*I Zintegrowany program na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw oraz rzemiosła*), choć już wcześniej Wspólnota realizowała podobne programy, jednak w mniejszym zakresie. Były to odpowiednio *Polityka Wspólnoty na rzecz MŚP* na lata 1983-1987 oraz *Program działań dla MŚP* na lata 1987-1989 (tzw. program zerowy)⁹. Kolejne wieloletnie programy na rzecz przedsiębiorczości oraz MŚP realizowane były w latach 1994-1996 (*II Zintegrowany program na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw i rzemiosła*), 1997-2000 (*III Wieloletni program na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw*) oraz w latach 2001-2006 (*IV Wieloletni program na rzecz przedsiębiorstw i przedsiębiorczości, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw*).

W najnowszym, 7-letnim okresie programowania nastąpiła znacząca zmiana w polityce Unii Europejskiej na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). W ramach przyjętego w dniu 24 października 2006 roku przez Radę i Parlament wspólnotowego *Programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji na lata 2007-2013 (Competitiveness and Innovation Framework Programme, CIP)* nastąpiła integracja dziewięciu dotychczasowych obszarów polityk wspólnotowych (IV MAP, *innovation policy*, LIFE, e-Ten, eContent, Modinis oraz IEE 1 w tym STEER, SAVE oraz ALTENER). Realizacja tego programu opiera się na czterech następujących celach¹⁰:

1. Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw, w szczególności MŚP.
2. Promowanie wszelkich form innowacji, w tym innowacji ekologicznych.
3. Przyspieszenie tworzenia trwałego, konkurencyjnego, innowacyjnego społeczeństwa informacyjnego o charakterze integrującym.
4. Promowanie efektywności energetycznej oraz odnawialnych źródeł energii we wszystkich sektorach, w tym w sektorze transportu.

Wymienione cele programu ramowego CIP są realizowane poprzez wdrożenie trzech programów szczegółowych (tzw. trzy komponenty programu ramowego):

1. Program na rzecz przedsiębiorczości i innowacji (*Entrepreneurship and Innovation Programme, EIP*).

⁹ Szerzej zob.: A. Surdej, K. Wach, *Kierunki działań Unii Europejskiej na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie” (złożone do druku).

¹⁰ Decyzja Nr 1639/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 roku ustanawiająca Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007–2013), Dz. Urz. WE L 310 z 09.11.2006, art. 1, pkt. 1, s. 22.

2. Program na rzecz wspierania polityki w zakresie technologii informacyjnych i komunikacyjnych TIK (*Information and Communication Technologies - Policy Support Programme*, ICT PSP).
3. Program „Inteligentna Energia – Program dla Europy” (*Intelligent Energy Europe Programme*, IEE).

Budżet programu CIP wynosi 3 631 300 000 euro, w tym na realizację komponentu EIP przeznaczono 60%, a na kolejne dwa programy szczegółowe po 20% ogółu budżetu programu ramowego. Wspólnotowe ramy polityki na rzecz MŚP na lata 2007-2013 są sformułowane we wspomnianym programie EIP, którego budżet wynosi blisko 2,18 mld euro, z czego około 1/5 przeznaczają się na promowanie innowacji ekologicznych. Na mocy wcześniejszych postanowień co roku opracowywane są tzw. roczne programy prac, które stanowią uszczegółowienie celów i działań wspomnianych trzech programów szczegółowych. Przed rozpoczęciem każdego nowego roku w okresie trwania programu wydawane są dwa szczegółowe programy prac – tzw. program roboczy (*working programme*) oraz tzw. mierniki wsparcia (*support measures*). Analogicznie corocznie opracowywane są również raporty implementacyjne z wdrażania programów szczegółowych, których wyniki stanowią między innymi podstawy dla kolejnych uszczegółowionych rocznych programów prac. Raporty te (*implementation report*) wydawane są po realizacji programu roboczego na dany rok (na początku każdego następnego roku).

Program na rzecz przedsiębiorczości i innowacji (EIP 2007-2013) skupia się na sześciu obszarach, dla których sformułowanych zostało sześć celów głównych programu, które następnie zostały uszczegółowione przez podanie działań, jakie Wspólnota będzie promować w okresie trwania programu (por. tab. 1).

W ramach programu EIP powstały nowe wspólnotowe instrumenty finansowe dla MŚP takie jak (por. tab. 2)¹¹:

- Instrument GIF - instrument na rzecz wysokiego wzrostu i innowacji w MŚP (*High Growth and Innovative SME Facility*, GIF).
- Instrument SMEG - system poręczeń dla MŚP (*SME Guarantee Facility*, SMEG).
- Instrument CBS – system rozwijania zdolności MŚP (*Capacity Building Scheme*, CBS).

Nabór wniosków w ramach instrumentów GIF oraz SMEG jest nie tylko otwarty, ale przede wszystkim jest prowadzony w trybie ciągłym (nie ma rund aplikacyjnych)¹².

¹¹ Decyzja Nr 1639/2006/WE ..., op.cit., art. 17, pkt 2.

¹² Instrument CBS nie został jeszcze uruchomiony. Nie zostały jeszcze także opublikowane żadne szczegółowe wytyczne wdrożeniowe dotyczące tego instrumentu.

Tabela 1. Program na rzecz przedsiębiorczości i innowacji (EIP) na lata 2007-2013

Obszar	Cele główne	Cele szczegółowe i działania
1. Dostęp do finansowania przeznaczonego na rozpoczęcie i rozwój działalności MŚP (art. 11)	Wspieranie, ulepszanie, zachęcanie do i promowanie dostępu do finansowania przeznaczonego na rozpoczęcie i rozwój działalności MŚP oraz na inwestycje w działalność innowacyjną.	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie wysokości inwestycji kapitału podwyższonego ryzyka oraz instrumentów inwestycyjnych oferowanych przez anioły biznesu, - zapewnienie efektu dźwigni finansowej instrumentom finansowania wierzycielskiego MŚP, - poprawa otoczenia finansowego i gotowości inwestycyjnej MŚP.
2. Współpraca MŚP (art. 12)	Wspieranie, ulepszanie, zachęcanie do i promowanie tworzenie otoczenia przyjaznego dla współpracy MŚP, w szczególności na szczeblu współpracy transgranicznej.	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój usług wspierających działalność MŚP, - działania na rzecz środków umożliwiających MŚP współpracę z zachęcających je do współpracy z innymi przedsiębiorstwami i innymi podmiotami innowacyjnymi za granicą, w tym zaangażowanie MŚP w dziedzinie norm europejskich i międzynarodowych, - promowanie i ułatwianie międzynarodowej współpracy przedsiębiorstw, w tym na poziomie regionalnym i poprzez sieci MŚP sprzyjające koordynacji i rozwojowi ich działalności gospodarczej i przemysłowej.
3. Działania innowacyjne (art. 13)	Wspieranie, ulepszanie, zachęcanie do i promowanie wszystkich form innowacji w przedsiębiorstwach.	<ul style="list-style-type: none"> - promowanie innowacji charakterystycznych dla danego sektora, klastrów, sieci innowacji, partnerstwa publiczno-prywatnego w zakresie innowacji oraz współpracy z właściwymi organizacjami międzynarodowymi i stosowanie zarządzania innowacjami, - wspieranie krajowych i regionalnych programów na rzecz innowacji gospodarczych, - wspieranie wykorzystania innowacyjnych technologii i koncepcji oraz innowacyjnego stosowania istniejących technologii i koncepcji, - usługi wspierające na rzecz międzynarodowej wymiany wiedzy i transferu technologii oraz ochrony własności intelektualnej i przemysłowej, a także zarządzanie nią, - opracowywanie i badanie nowych rodzajów usług innowacyjnych, - rozwój technologii i wiedzy poprzez archiwizację i transfer danych.
4. Działania w zakresie innowacji ekologicznych (art. 14)	Wspieranie, ulepszanie, zachęcanie do i promowanie innowacji ekologicznej.	<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie wykorzystania technologii środowiskowych i innowacji ekologicznych, - współinwestowanie w fundusze kapitału podwyższonego

		<p>ryzyka, które zapewniają kapitał między innymi przedsiębiorstwom inwestującym w innowacje ekologiczne zgodnie z określoną w programie procedurą,</p> <ul style="list-style-type: none"> - promowanie sieci i klastrów na rzecz innowacji ekologicznych oraz partnerstw publiczno-prywatnych w dziedzinie innowacji ekologicznych, opracowywanie innowacyjnych usług dla przedsiębiorstw oraz ułatwianie lub wspieranie innowacji ekologicznych, - promowanie nowych i zintegrowanych sposobów podejścia do innowacji ekologicznych w takich dziedzinach, jak zarządzanie środowiskiem i przyjazne dla środowiska projektowanie produktów, procesów i usług, z uwzględnieniem ich całego cyklu życia.
5. Kultura przedsiębiorczości i innowacji (art. 15)	Wspieranie, ulepszanie, zachęcanie do i promowanie kultury przedsiębiorczości i innowacji.	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie postaw, umiejętności i kultury przedsiębiorczości oraz zrównoważenie ryzyka i korzyści wynikających z przedsiębiorczości, w szczególności w wypadku kobiet i młodych ludzi, - wspieranie otoczenia gospodarczego sprzyjającego innowacji, rozwojowi i wzrostowi przedsiębiorstw, - wspieranie opracowywania polityk oraz współpracy między podmiotami, w tym współpracy ponadnarodowej pomiędzy zarządzającymi programami na poziomie krajowym i regionalnym, w szczególności w celu promowania programów i środków przyjaznych dla MŚP, - zachęcanie do tworzenia i transferu przedsiębiorstw.
6. Reformy administracyjne i gospodarcze związane z przedsiębiorczością i innowacyjnością (art. 16)	Wspieranie, ulepszanie, zachęcanie do i promowanie reform administracyjnych i gospodarczych związanych z przedsiębiorczością i innowacyjnością.	<ul style="list-style-type: none"> - gromadzenie danych, analiza i monitorowanie realizacji oraz opracowywanie i koordynacja polityk, - wkład na rzecz definiowania i promowania strategii konkurencyjności związanych z sektorami przemysłowym i usługowym, - wspieranie wzajemnej edukacji w administracji krajowej, regionalnej i lokalnej.

Źródło: zestawienie własne na podstawie: Decyzja Nr 1639/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 roku ustanawiająca Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007–2013), Dz. Urz. WE L 310 z 09.11.2006, art. 10-16, s. 24-25.

Tabela 2. Wspólnotowe instrumenty finansowe dla MŚP na lata 2007-2013 realizowane jako komponenty programu EIP

Nazwa instrumentu	Instytucja zarządzająca	Realizowane zadania	Składowe instrumentu
Instrument GIF	Europejski Fundusz Inwestycyjny	- wspieranie zakładania i finansowania MŚP oraz zmniejszanie luki w finansowaniu poprzez zwiększanie dostępności kapitału własnego i kapitału ryzyka, która uniemożliwia MSP wykorzystanie ich potencjału wzrostu, w celu usprawnienia europejskiego rynku kapitału podwyższonego ryzyka, - wspieranie innowacyjności MŚP o wysokim potencjale wzrostu, w szczególności zajmujących się badaniami, rozwojem oraz innymi innowacyjnymi działaniami.	Dwa elementy finansowe: GIF1 - finansowanie w fazie załóżkowej i fazie start-up, GIF2 - finansowanie w fazie ekspansji.
Instrument SMEG	Europejski Fundusz Inwestycyjny	- udzielanie kontrgwarancji lub, tam gdzie to właściwe, współgwarancji na rzecz programów gwarancyjnych działających w kwalifikujących się państwach, - udzielanie gwarancji bezpośrednich na rzecz innych właściwych pośredników finansowych.	Cztery rodzaje gwarancji: SMEG – opcja 1: Gwarancje kredytów, pożyczek i leasingu, SMEG – opcja 2: Gwarancje mikrokredytów, SMEG – opcja 3: Gwarancje inwestycji kapitałowych, SMEG – opcja 4: Gwarancje transakcji sekurytyzacji portfeli dłużnych MŚP.
Instrument CBS	Europejski Fundusz Inwestycyjny przy udziale Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI), Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (EBOR) oraz Banku Rozwoju Rady Europy (BRRE)	- poprawa odnoszącej się do inwestycji i technologii specjalistycznej wiedzy o funduszach i innych pośrednikach finansowych inwestujących w innowacyjne MSP lub MŚP wykazujące znaczny potencjał wzrostu, - zwiększenie podaży kredytów dla MŚP poprzez ulepszenie procedur oceny wiarygodności finansowej w ramach kredytowania MŚP.	Dwa obszary działania: CBS – obszar 1: działanie w zakresie kapitału załóżkowego, CBS – obszar 2: działanie w zakresie partnerstwa.

Źródło: zestawienie własne na podstawie: Decyzja Nr 1639/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 roku ustanawiająca Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007–2013), Dz. Urz. WE L 310 z 09.11.2006, art. 17-20 oraz załącznik II, s. 25-26 oraz 35-39.

4. Kierunki działań Unii Europejskiej na rzecz MŚP od 2007 roku

W listopadzie 2005 roku, wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej Günter Verheugen ustanowił coroczny konkurs „Europejskie Nagrody Przedsiębiorczości” (European Enterprise Awards, EEA)¹³, które honorują i nagradzają wyróżniające się inicjatywy wspierające przedsiębiorczość na poziomie regionalnym. Do tej pory odbyły się trzy edycje konkursu w 2006, 2007 oraz 2008 roku. „Europejskie Nagrody Przedsiębiorczości są wyrazem uznania i nagrodą za doskonałość w dziedzinie inicjatyw wspomagających przedsiębiorczość na poziomie regionalnym”¹⁴. Celami szczegółowymi konkursu są¹⁵:

- rozpoznanie pomyslnych działalności i inicjatyw podjętych w celu wspierania przedsiębiorstw i przedsiębiorczości,
- wskazanie i wyróżnienie najlepszych przykładów polityki (*best policy*) i praktyk (*best practice*) w zakresie przedsiębiorczości,
- zwiększanie świadomości ważnej roli, jaką odgrywają przedsiębiorcy w gospodarce rynkowej i społeczeństwie,
- zachęcanie i inspirowanie potencjalnych przedsiębiorców.

Mając na uwadze niski poziom internacjonalizacji europejskich MŚP, Komisja Europejska pod koniec 2006 roku powołała grupę BEST ds. wsparcia internacjonalizacji MŚP. Efektem pracy grupy eksperckiej był raport *Wspieranie internacjonalizacji MŚP*, który ukazał się pod koniec 2007 roku¹⁶. Zalecenia płynące z raportu były następujące¹⁷:

- efektywna polityka rządowa powinna uwzględniać dwa oddzielne pola oddziaływania – z jednej strony obecnych przedsiębiorców sektora MŚP pomagając im przezwyciężyć bariery internacjonalizacji, z drugiej zaś potencjalnych przedsiębiorców z sektora MŚP zapewniając im edukację językową oraz edukację w zakresie przedsiębiorczości,
- każdy kraj członkowski powinien opracować własną strategię promocji umiędzynarodowienia MŚP,
- wsparciem powinna być objęta jak największa liczba MŚP, a powinno ono dotyczyć przezwyciężania trzech największych barier internacjonalizacji – braku środków finansowych, braku umiejętności oraz braku informacji,

¹³ <http://www.european-enterprise-awards.org/> (dostęp: 29.12.2008).

¹⁴ *Europejskie nagrody Przedsiębiorczości 2007*, Komisja Europejska – Dyrekcja generalna ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu, Bruksela 2007, s. 4.

¹⁵ *Ibidem*.

¹⁶ *Supporting of the Internationalization of SMEs*, Final Report of the Expert Group, European Commission – DG Enterprise and Industry, Brussels – December 2007.

¹⁷ *Ibidem*, s. 4-5.

- wspieranie działalności MŚP na europejskim rynku wewnętrznym powinno być przyczynkiem do ich rozwoju i ekspansji na rynku pozaunijne.

Na początku 2007 roku Komisja Europejska powołała grupę ekspercką ds. biznesu rodzinnego (Export Group on Family Business). Rezultatem pracy ekspertów ma być raport "Overview of Family Business Relevant Issues" (spodziewany na początku 2009 roku). Warto dodać, że jest to jedynie kontynuacja polityki wspólnotowej w tym zakresie, bowiem Komisja Europejska już w 1994 roku podjęła prace nad wyznaczeniem podstawowych kierunków w zakresie przenoszenia własności, zwłaszcza w małych i średnich przedsiębiorstwach rodzinnych¹⁸.

Jednym z efektów wspólnotowej polityki wspierania internacjonalizacji MŚP było wprowadzenie w 2008 roku pilotażowego programu „**ERASMUS dla młodych przedsiębiorców**”¹⁹. Celem programu jest zwiększanie umiejętności młodych przedsiębiorców poprzez odbycie staży w zagranicznych znanych i rozwiniętych przedsiębiorstwach (od 1 do 6 miesięcy). Zdobyte, bezcenne doświadczenie zaprocentować ma w kierowaniu własną firmą, ale przede wszystkim pozwoli nawiązać kontakty międzynarodowe, przez co ułatwi proces internacjonalizacji europejskich MŚP.

W dniu 5 października 2007 roku Komisja przyjęła w formie komunikatu nowy program dla MŚP – „**Druga szansa w biznesie**” (*SME 2nd Chance in Business*)²⁰. Program jest efektem realizowanej od 2001 roku polityki na rzecz rozwiązania problemu zagrożonych przedsiębiorstw i negatywnych skutków ich upadków. Program ma głównie charakter informacyjny, a jako główne narzędzie przyjmując promocję najlepszych praktyk. Program z jednej strony pomaga przedsiębiorstwom przezwyciężać trudności promując zasady restrukturyzacji, a z drugiej promuje przedsiębiorczość wśród osób, którym kiedyś nie powiodło się w biznesie.

W dniu 8 października 2007 roku Komisja przyjęła nowym program dla MŚP – **Program Wsparcia Zgodności Środowiskowej dla MŚP** „Małe, czyste i konkurencyjne” (*Environmental Compliance Assistance Programme for SMEs, ECAP*), aby ułatwić MŚP wdrażać europejskie prawodawstwo w zakresie ochrony środowiska oraz minimalizować

¹⁸ Por. Komunikat w sprawie przenoszenia własności przedsiębiorstw. Działania na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw, Dz. Urz. WE C 204 z 23.07.1994, s. 1-23; Zalecenie Komisji w sprawie przenoszenia własności małych i średnich przedsiębiorstw, Dz. Urz. WE L 385 z 31.12.1994, s. 14-17.

¹⁹ *Erasmus for young entrepreneurs*, Europejski Portal dla MŚP, http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/support_measures/erasmus/index.htm, (dostęp: 10.01.2009).

²⁰ *W jaki sposób przezwyciężyć piętno porażki poniesionej w działalności gospodarczej – działania na rzecz polityki drugiej szansy*, Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Bruksela, 5.10.2007, KOM(2007) 584 wersja ostateczna.

wpływ ich działań na środowisko²¹. Program przede wszystkim ma charakter informacyjno-promocyjny, choć przewidziano w nim także ukierunkowane wsparcie finansowe mające na celu promowanie i wspieranie inicjatyw podejmowanych przez władze publiczne lub sieci wsparcia biznesowego na rzecz zrównoważonej produkcji w MŚP.

Jako efekt realizacji programu EIP w dniu 8 lutego 2008 roku powstała sieć **Enterprise Europe Network (EEN)**. Jest to sieć ośrodków oferujących usługi wspierające działalność gospodarczą i innowacje. Sieć ta powstała w oparciu o dotychczasowe, funkcjonujące od 1987 roku, ośrodki EIC (Euro Info Centre) oraz funkcjonujące od 1995 roku ośrodki przekazu innowacji IRC (Innovation Relay Centre). Sieć EEN oferuje wsparcie i doradztwo dla przedsiębiorstw w Europie, w szczególności dla sektora MŚP. Na koniec 2007 roku sieć EEN składała się z blisko 6000 ośrodków zlokalizowanych w 40 krajach²². Siecią zarządza wspólnotowa Agencja Wykonawcza ds. Konkurencyjności i Innowacji²³.

W drugiej połowie 2008 roku Komisja Europejska w ramach promocji przedsiębiorczości ogłosiła nowe coroczne przedsięwzięcie - **Europejski Tydzień MŚP** (*European SME Week*), który po raz pierwszy zorganizowany zostanie w dniach 6-14 maju 2009 roku. Celem przedsięwzięcia jest zachęcanie społeczeństwa do podejmowania działalności gospodarczej oraz zacieśnianie współpracy pomiędzy małymi i średnimi przedsiębiorstwami a władzami Wspólnoty Europejskiej²⁴. Europejski Tydzień MŚP ma na celu²⁵:

- dostarczyć i rozpowszechnić informacje dotyczące pomocy dla małych i średnich przedsiębiorstw stworzonej przez UE i władze krajowe,
- stworzyć partnerstwo na linii UE-MŚP, symbol silniejszej Europy złożonej z bardziej konkurencyjnych MŚP, a także służącej wsparciem i fachową poradą,
- zachęcić istniejące MŚP do poszerzenia swych perspektyw rozwoju i rozwinięcia zakresu ich działalności,
- lansować pomysły i umożliwić wymianę doświadczeń między przedsiębiorcami,

²¹ *Małe, czyste i konkurencyjne. Program pomocy małym i średnim przedsiębiorstwom w przestrzeganiu prawodawstwa*, Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Bruksela 08.10.2007, KOM(2007)379 wersja ostateczna. w zakresie ochrony środowiska

²² Ośrodki sieci EEN działają w 27 krajach członkowskich UE, 3 krajach kandydujących (Chorwacja, Macedonia, Turcja), krajach EFTA (Islandia, Lichtenstein, Norwegia oraz Szwajcaria jako członek-obszernik), ale także w krajach trzecich (USA, Rosja, Egipt, Chile, Armenia) jako ośrodki korespondencyjne.

²³ Decyzja Komisji z dnia 31 maja 2007 r. w sprawie zmiany decyzji 2004/20/WE mającej na celu przekształcenie „Agencji Wykonawczej ds. Inteligentnej Energii” w Agencję Wykonawczą ds. Konkurencyjności i Innowacyjności, Dz. Urz. UE L 140 z 01.06.2007, s. 52.

²⁴ *Co to jest Tydzień MŚP*, Europejski Portal dla MŚP, data publikacji: 17.11.2008, http://ec.europa.eu/enterprise/policy/entrepreneurship/sme-week/about/index_pl.htm, (dostęp: 19.12.2008).

²⁵ *Ibidem*.

- przekonać młodych ludzi, że duch przedsiębiorczości jest jedną z form zrobienia ciekawej kariery zawodowej.

Na wniosek ministrów finansów UE zgromadzonych na posiedzeniu nieformalnej Rady ECOFIN, które odbyło się w dniach 12-13 września 2008 roku w Nicei, Europejski Bank Inwestycyjny postanowił zaktualizować i zwiększyć wsparcie finansowe dla małych i średnich przedsiębiorstw, aby pomóc im w przezwyciężeniu obecnego kryzysu kredytowego²⁶. W odpowiedzi na wniosek ministrów, w dniu 23 września Rada Dyrektorów EBI postanowiła przeznaczyć 30 mld euro dla europejskich MŚP pod postacią nowych kredytów przyznawanych za pośrednictwem banków komercyjnych w latach 2008-2011, z czego 15 mld euro w latach 2008-2009, czyli w okresie największego zapotrzebowania spowodowanego przez światowy kryzys finansowy.

W dniu 25 czerwca 2008 r. Komisja Europejska zaproponowała **Akt dla drobnej przedsiębiorczości w Europie**²⁷ (Small Business Act for Europe), który został przyjęty w dniu 1 grudnia 2008 roku przez ministrów krajów członkowskich UE, a następnie zaaprobowany na szczycie Rady Europejskiej w dniach 11-12 grudnia 2008 r. Akt ten określa 10 zasad ułatwiających funkcjonowanie małych firm w krajach UE. Są to swoistego rodzaju wytyczne dla opracowywania szczegółowych działań zarówno na szczeblu UE, jak i państw członkowskich. Zasady te są następujące²⁸:

1. Tworzenie warunków, w których przedsiębiorcy i przedsiębiorstwa rodzinne mogą dobrze prosperować, a przedsiębiorczość jest nagradzana.
2. Zagwarantowanie, by uczciwi przedsiębiorcy, których przedsiębiorstwo zostało postawione w stan upadłości, dostali szybko drugą szansę.
3. Opracowywanie przepisów zgodnie z zasadą „najpierw myśl na małą skalę” (*Think Small First*).
4. Sprawienie, by organy administracji publicznej lepiej reagowały na potrzeby MŚP.
5. Dostosowanie instrumentów polityki publicznej do potrzeb MŚP: ułatwienie MŚP udziału w zamówieniach publicznych oraz lepsze wykorzystanie możliwości pomocy państwa dla MŚP.

²⁶ *EIB uruchamia nowe kredyty na rzecz MSP*, Portal Europejskiego Banku Inwestycyjnego, data publikacji: 03.10.2008, <http://www.eib.org/about/news/eib-loan-for-smes.htm> (dostęp: 10.01.2009).

²⁷ W teorii przedsiębiorczości rozwijanej zarówno na gruncie ekonomii, jak i nauk o zarządzaniu trudno jest mówić o drobnej przedsiębiorczości, jednak takie tłumaczenie tego aktu prawnego zostało narzucone przez Służby Lingwistyczne Komisji Europejskiej i jest ono obowiązującą nazwą w języku polskim.

²⁸ *Najpierw myśl na małą skalę. Program „Small Business Act” dla Europy*, Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Bruksela 25.6.2008, KOM(2008) 394 wersja ostateczna.

6. Ułatwianie MŚP dostępu do finansowania i rozwijanie otoczenia prawnego i biznesowego sprzyjającego terminowym płatnościom w transakcjach handlowych.
7. Pomaganie MŚP w szerszym korzystaniu z możliwości oferowanych przez jednolity rynek.
8. Wspieranie podnoszenia kwalifikacji w MŚP i wszelkich form innowacji.
9. Umożliwienie MŚP przekształcania wyzwań związanych z ochroną środowiska na nowe możliwości.
10. Zachęcanie i wspieranie MŚP w czerpaniu korzyści z rozwoju rynków.

W dniu 26 listopada 2008 roku Komisja Europejska w formie komunikatu do Rady przyjęła **Europejski Plan Naprawy Gospodarczej** (*European Economic Recovery Plan*), który stanowi odpowiedź na dotkliwe skutki kryzysu gospodarczego i próbę znalezienia sposobu jego rozwiązania²⁹. Plan ten, który został przyjęty na szczycie Rady w dniu 12 grudnia 2008 roku, przewiduje szereg działań naprawczych mających pomóc państwom członkowskim w otwarciu nowych środków finansowych dla małych i średnich przedsiębiorstw, zniesieniu przeszkód administracyjnych dla uruchamiania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz wsparciu inwestycji modernizacyjnych infrastrukturę. W odniesieniu do sektora MŚP plan przewiduje następujące działania³⁰:

- przeznaczenie przez EBI kwoty 30 mld euro na kredyty na MŚP, co oznacza wzrost o 10 mld euro w stosunku do normalnego poziomu kredytowania,
- dodatkowe wzmocnienie wsparcia finansowego przez EBI o kwotę 1 mld euro rocznie przeznaczoną tylko dla średnich przedsiębiorstw oraz o kolejne 1 mld euro na wsparcie finansowania *mezzanine*,
- uproszczenie przez Komisję wspólnotowych przepisów i wytycznych dotyczących udzielania pomocy publicznej przez kraje członkowskie,
- skrócenie czasu rejestracji działalności gospodarczej do maksymalnie 3 dni przy całkowitym wyeliminowaniu kosztów rejestracyjnych (*zero costs*) oraz uproszczenie formalności związanych z zatrudnianiem pracowników,
- zwolnienie mikroprzedsiębiorstw z obowiązku przygotowywania rocznych sprawozdań finansowych,
- ograniczenie wielkości kapitału zakładowego europejskiej spółki prywatnej EPS do 1 euro,

²⁹ *A European Economic Recovery Plan*, Communication from the Commission to the European Council, Brussels 26.11.2008, COM(2008)800 final.

³⁰ *Ibidem*, s. 12.

- przyspieszenie adaptacji statutu europejskiej spółki prywatnej EPS w krajach członkowskich, aby jak najszybciej spółka ta mogła być zawiązywana we wszystkich krajach członkowskich,
- obniżenie o 75% opłat za rejestrację patentów oraz zmniejszenie o połowę kosztów wspólnotowego znaku towarowego (*Community Trademark*, CTM).

W obecnym okresie programowania kontynuowane jest wydawanie tzw. tablic wyników oceniających wybrane obszary polityki na rzecz przedsiębiorczości i innowacyjności. Od 1999 roku Komisja wydaje *Europejskie Raporty Konkurencyjności* (*European Competitiveness Report*), a ostatnia – dziesiąta edycja raportu ukazała się w 2008 roku. Analogicznie wydawana jest *Europejska Karta Wyników Innowacyjności* (*European Innovation Scoreboard*), której pierwsza edycja ukazała się w 2000 roku, a ostatnia – dziewiąta dotyczyła 2007 roku (wydana w 2008 roku). W 2007 roku reaktywowano wydawanie *Obserwatora Europejskich MŚP* (*Observatory of European SMEs*), choć na zupełnie zmienionych zasadach. Obecnie jest on wydawany w ramach serii „Flash Eurobarometer” w formie analizy badań sondażowych przeprowadzanych wśród MŚP. Dotychczasowy charakter Obserwatora został przejęty przez publikacje z danymi statystycznymi dotyczącymi sektora MŚP wydawane przez Eurostat, dzięki czemu dane są bardziej porównywalne i rzetelne, choć znacznie opóźnione w czasie.

5. Wspólnotowe wsparcie finansowe rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw

Wspólnotowa polityka na rzecz przedsiębiorczości i innowacji, a w szczególności wspierania małych i średnich przedsiębiorstw wymaga znacznego finansowania, zwłaszcza odpowiednich narzędzi wsparcia finansowania innowacji. W obecnym okresie programowania 2007-2013 rozwój małych i średnich przedsiębiorstw jest współfinansowany ze środków wspólnotowych między innymi z takich źródeł jak:

- kredyty dla MŚP udzielane przez Europejski Bank Inwestycyjny,
- Siódmy program ramowy (7PR),
- program Eurostars,
- Program na rzecz przedsiębiorczości i innowacji (EIP), w tym wspólnotowe instrumenty finansowe GIF, SMEG oraz CBS,
- fundusze strukturalne,
- inicjatywa JEREMIE.

Europejski Bank Inwestycyjny od 1968 roku finansuje rozwój MŚP w Europie na korzystnych warunkach. Jak już zostało wspomniane we wrześniu 2008 roku postanowiono przeznaczyć aż 30 mld euro do końca 2011 roku na kredyty dla małych i średnich przedsiębiorstw za pośrednictwem banków komercyjnych. Kredyty te będą udzielane zarówno na inwestycje materialne (np. zakup sprzętu lub nieruchomości), jak i niematerialny (np. badania i rozwój, tworzenie sieci dystrybucji). Kredyty będą także przeznaczone na permanentne zwiększenie kapitału roboczego niezbędne do rozwoju MŚP będących na etapie ekspansji. Warto podkreślić, że EBI, działając z myślą o wspieraniu polityk Unii Europejskiej, pozyskuje środki finansowe w niezależny sposób, czyli planowane 30 mld euro wsparcia jest w pełni niezależnym i dodatkowym źródłem finansowania MŚP w obecnym okresie programowania.

Siódmy program ramowy, którego celem jest poprawa finansowania wspólnie prowadzonych badań naukowych w Europie w latach 2007-2013, przeznacza na wsparcie ponad 53 mld euro, z czego 1,3 mld euro na działania innowacyjne polegające na zakupie przez MŚP usług B+R.

W latach 2008-2013 w ramach wspólnego programu **Eurostars** wspierającego MŚP prowadzące badania i rozwój przeznaczonych zostało dodatkowe 400 mln euro ze środków wspólnotowych, a łączny budżet programu wynosi 800 mln euro, gdyż jest to przedsięwzięcie wspólne Komisji Europejskiej, międzynarodowej inicjatywy Eureka powstałej w 1985 roku oraz krajów sygnatariuszy programu, których jest obecnie 31.

W ramach realizacji Programu EIP przeznaczono 1,1 mld euro na pomoc w dostępie do finansowania dla MŚP w okresie 2007-2013 (na trzy instrumenty łącznie: GIF, SMEG, CBS), mniej więcej połowę tej kwoty przewidziano na finansowanie systemu gwarancyjnego MŚP w okresie 2007-2013 (czyli na instrument SMEG)³¹. Wprowadzenie nowego instrumentu na rzecz wysokiego wzrostu i innowacji w MŚP (GIF) ma umożliwić poprawę dostępu do kapitału dla MŚP (dzieje się to przez inwestowanie na zasadach rynkowych w fundusze *venture capital*, nastawione na inwestowanie w MŚP na ich wczesnym etapie rozwoju lub w fazie ekspansji).

Uzupełniające środki finansowe są również dostępne w ramach inicjatywy JEREMIE (Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises - Wspólne europejskie zasoby dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw), prowadzonej wspólnie przez Komisję Europejską i Europejski Fundusz Inwestycyjny, której celem „jest ułatwienie dostępu do

³¹ Zawiadomienie o wprowadzeniu systemu gwarancyjnego dla MŚP na podstawie Programu na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007-2013), Dz. Urz. WE C 226 z 26.09.2007, s. 2.

kapitału podwyższonego ryzyka dla MŚP w niektórych regionach. Umożliwi to państwom członkowskim, które sobie tego życzą, wykorzystanie części przeznaczonych im funduszy strukturalnych na rozwój różnych form kapitału podwyższonego ryzyka i instrumentów finansowych przeznaczonych na wsparcie MŚP³².

W celu promocji wśród przedsiębiorców instrumentów finansowych UE przeznaczonych dla MŚP oraz przekazaniu informacji o lokalnych pośrednikach finansowych Komisja Europejska w latach 2008-2009 zorganizowała serię przedsięwzięć pod hasłem *Unijne Dni Finansowania MŚP (EU Finance Day for SMEs)*³³, dzięki którym MŚP mogą uzyskać dostęp do tych instrumentów. „Celem spotkań jest podniesienie świadomości przedsiębiorców na temat różnych źródeł finansowania oraz stworzenie forum, które służyłoby wymianie najlepszych praktyk ułatwiających nowatorskim MŚP dostęp do środków finansowych”³⁴. Te jednodniowe spotkania odbywały się w stolicach wszystkich państw członkowskich w latach 2008-2009.

6. Podsumowanie

W artykule przedstawiono głównie założenia wspólnotowej polityki na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw na lata 2007-2013, jak również najważniejsze kierunki działań podjęte od początku okresu programowania, czyli od 2007 roku. Ze względu na horyzont czasowy (polityka realizowana jest dopiero dwa pełne lata tj. 2007-2008) nie możliwa jest pełna ocena skutków implementacji omawianej polityki. Z łatwością dostrzec można natomiast, że obecny okres jest bardzo bogaty w różnego rodzaju wydarzenia promujące przedsiębiorczość, których takie nagromadzenie nie było do tej pory spotykane (m.in. Europejskie Nagrody Przedsiębiorczości, Europejski Tydzień MŚP, Unijne Dni Finansowania). Należy również podkreślić, że w obecnym okresie programowania spotykamy się z wyjątkową intensywnością działań szczegółowych prowadzonych na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw, do których adresowane jest gro programów pomocowych finansujących ich rozwój. Takiej intensywności oraz mnogości wsparcia finansowego nie można było dostrzec we wcześniejszych okresach programowania.

³² *Usuwanie przeszkód w transgranicznych inwestycjach funduszy venture Capital*, Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów, SEK(2007)1719 oraz KOM/2007/0853 końcowy.

³³ <http://www.sme-finance-day.eu> (dostęp: 10.01.2008).

³⁴ *Unijne fundusze dla MŚP*, Europejski Portal dla MŚP, http://ec.europa.eu/enterprise/sme/funding_pl.htm (dostęp: 10.01.2009).

Tabela 3. Realizacja programu EIP w 2007 roku

		Budżet zrealizowany	
Miernik	Kwota (w euro)	Miernik	Kwota (w euro)
Instrumenty finansowe	145 340 000	Instrumenty finansowe	145 340 000
Implementacja mierników	115 636 000	Implementacja mierników, w tym:	116 378 000
		-sieć EEN	73 540 000
		-kontynuacja sieci EIC	13 323
		-pomiar kosztów administracyjnych	9 996 000
-inne	19 519 000		
Mierniki wsparcia	8 096 000	Mierniki wsparcia	5 266 000
Razem	269 072 000	Razem	266 984 000

Źródło: *EIP Implementation Report 2007*, European Commission, Brussels – June 2008, s. 5-7.

Raport implementacyjny oceniający wdrożenie programu EIP w pierwszym roku jego funkcjonowania zgodnie z programem roboczym *The 2007 EIP Working Programme* bardzo pozytywnie ocenia działalność Wspólnoty w tym zakresie. W pierwszym roku zrealizowano następujące działania³⁵:

- uruchomiono dwa wspólnotowe instrumenty finansowe (GIF oraz SMEG), które w 2007 roku zasilono kwotą 145 339 880 euro (w tym 3 239 880 euro pochodziło ze środków krajów EFTA/EOG),
- ośrodki działające w ramach powstającej sieci Enterprise Europe Network zostały dofinansowaną w 2007 roku łączną kwotą 73 540 000 euro,
- kontynuowano program Europa Innova powstały jeszcze w ramach 6.PR,
- utworzono Agencję Wykonawczą ds. Konkurencyjności i Innowacji, której powierzono zarządzanie programami realizowanymi w ramach CIP,
- na realizację EIP w 2007 roku wydano około 267 mln euro, co stanowi 99,2% zaplanowanego na ten rok budżetu, z tego 145 mln euro przeznaczono na instrumenty finansowe, 116 mln euro na realizację programu roboczego oraz 5 mln euro na mierniki wsparcia (por. tab. 3).

³⁵ *EIP Implementation Report 2007*, European Commission, Brussels – June 2008, s. 5-6.

Literatura

A European Economic Recovery Plan, Communication from the Commission to the European Council, Brussels 26.11.2008, COM(2008)800 final.

Co to jest Tydzień MŚP, Europejski Portal dla MŚP, data publikacji: 17.11.2008, http://ec.europa.eu/enterprise/policy/entrepreneurship/sme-week/about/index_pl.htm, (dostęp: 19.12.2008).

Dannreuther Ch., *Discrete Dialogues and the Legitimation of EU SME Policy*, "Journal of European Public Policy" 1999, vol. 6, no. 3.

Decyzja Komisji z dnia 31 maja 2007 r. w sprawie zmiany decyzji 2004/20/WE mającej na celu przekształcenie „Agencji Wykonawczej ds. Inteligentnej Energii” w Agencję Wykonawczą ds. Konkurencyjności i Innowacyjności, Dz. Urz. UE L 140 z 01.06.2007.

Decyzja Komisji z dnia 31 maja 2007 r. w sprawie zmiany decyzji 2004/20/WE mającej na celu przekształcenie „Agencji Wykonawczej ds. Inteligentnej Energii” w Agencję Wykonawczą ds. Konkurencyjności i Innowacyjności, Dz. Urz. UE L 140 z 01.06.2007.

Decyzja Nr 1639/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 roku ustanawiająca Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007–2013), Dz. Urz. WE L 310 z 09.11.2006.

Dominiak P., *Sektor MSP we współczesnej gospodarce*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2005.

EIB uruchamia nowe kredyty na rzecz MSP, Portal Europejskiego Banku Inwestycyjnego, data publikacji: 03.10.2008, <http://www.eib.org/about/news/eib-loan-for-smes.htm> (dostęp: 10.01.2009).

EIP Implementation Report 2007, European Commission, Brussels – June 2008

Erasmus for young entrepreneurs, Europejski Portal dla MŚP, http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/support_measures/erasmus/index.htm, (dostęp: 10.01.2009).

Europejskie nagrody Przedsiębiorczości 2007, Komisja Europejska – Dyrekcja Generalna ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu, Bruksela 2007.

Małe, czyste i konkurencyjne. Program pomocy małym i średnim przedsiębiorstwom w przestrzeganiu prawodawstwa, Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Bruksela 08.10.2007, KOM(2007)379 wersja ostateczna.

Najpierw myśl na małą skalę. Program „Small Business Act” dla Europy, Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Bruksela 25.6.2008, KOM(2008) 394 wersja ostateczna.

Piore M., Sabel Ch., *The Second Industrial Divide*, Basic Books, New York 1984.

Supporting of the Internationalization of SMEs, Final Report of the Expert Group, European Commission – DG Enterprise and Industry, Brussels – December 2007.

Surdej A., Wach K., *Kierunki działań Unii Europejskiej na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie” (złożone do druku).

Unijne fundusze dla MŚP, Europejski Portal dla MŚP, http://ec.europa.eu/enterprise/sme/funding_pl.htm (dostęp: 10.01.2009).

Usuwanie przeszkód w transgranicznych inwestycjach funduszy venture Capital, Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów, SEK(2007)1719 oraz oraz KOM/2007/0853 końcowy.

W jaki sposób przezwyciężyć piętno porażki poniesionej w działalności gospodarczej – działania na rzecz polityki drugiej szansy, Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego

Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Bruksela, 5.10.2007, KOM(2007) 584 wersja ostateczna.

Wach K., *Europejski rynek pracy*, Wolters Kluwer Polska, Kraków 2007.

Zawiadomienie o wprowadzeniu systemu gwarancyjnego dla MŚP na podstawie Programu na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007-2013), Dz. Urz. WE C 226 z 26.09.2007.

Streszczenie:

Celem artykułu jest prezentacja oraz analiza polityki Unii Europejskiej na rzecz przedsiębiorczości oraz małych i średnich przedsiębiorstw (tzw. piątego wieloletniego programu), jak również najważniejszych kierunków działań Wspólnoty na rzecz przedsiębiorczości i innowacyjności w najnowszym okresie programowania na lata 2007-2013. W artykule omówiono instytucje wspólnotowe realizujące politykę UE na rzecz MŚP. Szczególną uwagę poświęcono analizie piątego wieloletniego programu na rzecz MŚP – *Entrepreneursip and Innovation Programme (EIP 2007-2013)*. Omówiono także najważniejsze kierunki działań podjęte przez Wspólnotę od początku obecnego okresu programowania, czyli od 2007 roku. Na zakończenie podjęto próbę analizy dostępnych wspólnotowych źródeł finansowania dla MŚP.

ŹRÓDŁO:

K. Wach, *Polityka Unii Europejskiej na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw na lata 2007-2013*, „Studia Europejskie” 2009, nr 9 (52), s. 201-218.